

Een tijdelijk medicijn tegen de eenzaamheid

Van onze medewerker Lennard Dost op 15 maart '10

Wolk, (2009) van Paul de Reus.

OSS De tentoonstelling Wolkendeken van Paul de Reus lijkt een soort raadspelletje naar spreekwoorden en gezegden. Een rondje op de bovenverdieping van Museum Jan Cunen levert er meteen al zes op. Een vrouw staat met haar gezicht naar de muur. Haar voetstappen lopen vanaf de vloer omhoog. Aha, ze loopt tegen een muur op. Het mannetje bij de trap loopt met zijn hoofd tegen de lamp. Enzovoorts, enzovoorts.

Paul de Reus houdt van taal en neemt alles zo letterlijk, dat zelfs de grootste zuurpruim in de lach schiet. Tegelijk zorgt die letterlijkheid voor problemen. Want, als de grap eenmaal is verteld, wat blijft er dan nog over?

Zeker, de houten sculpturen zijn op zichzelf prachtig. De Reus werkt in een naïeve stijl, die doet denken aan authentieke Afrikaanse beelden en de tekeningen uit kinderboeken. Soms komen de beelden daar ook werkelijk vandaan. Zoals bij Opa, waarin opa begraven ligt onder een tapijt van bloemen.

De Reus maakte in 2005 voor de Glubbudbrib-reeks (vijf kunstenaars kregen de opdracht een kinderboek te maken) een aandoenlijk boek over een jongen en zijn opa. Op de een na laatste pagina zien we dat opa inmiddels is overleden en begraven. Op zijn lichaam groeien nu planten.

Twee jaar later maakte De Reus van die tekening een fraaie sculptuur. Terwijl dat beeld het ook goed doet buiten de context van het kinderboek, blijft De Reus op andere momenten net iets te veel illustrator.

Met name de melige spreekwoorden-en-gezegden-serie laat weinig te raden over. De Reus lijkt daar vooral grappig uit de hoek te willen komen. De sculpturen zorgen even voor een glimlach, maar houden je niet vast. Er is niks om op te kauwen.

Interessanter zijn de tekeningen en beelden waarmee hij ons bestaan relateert. We vinden onszelf uitermate belangrijk, en willen zo hoog mogelijk op de maatschappelijke ladder komen, maar uiteindelijk laten we bij ons overlijden slechts een kleine voetafdruk achter, zoals te zien op de tekening Kleine stap (2004). Voordat je het weet, is de afdruk weer vervaagd.

De Reus maakt dat duidelijk met de 'Voetstap-installatie', waarbij een voetafdruk wordt gemaakt op een lopende band. Kort nadat de afdruk is gemaakt, valt het zand van de band, en is-ie weer verdwenen.

De kunstenaar bedoelt er maar mee te zeggen dat we ons niet te veel illusies moeten maken. We zijn hier maar even op aarde. Dus laten we het beetje tijd dat we hebben zinnig gebruiken en goed zorgen voor de wereld om ons heen.

Want dat is waar het bij Paul de Reus uiteindelijk om gaat, de relatie tussen mensen onderling, en die tussen mens en dier. Allemaal zijn we op zoek naar liefde. Alleen liefde kan onze eenzaamheid tijdelijk doen verdwijnen.

Wolkendeken van Paul de Reus Museum Jan Cunen, Oss. T/m 13 juni. Openingstijden: di. t/m zo. van 12.30-16.30.